

Meira um uppreisnina í Pólandi

Vit sögdu frá í síðsta blað, at uppreisnin í Poznan var kóvd í blóði, og so var; men kortini vóru reiðiliga harðir samanbrestir bæði leygardagin og sunnudagin.

Tá uppreisnin byrjaði, var hópur av fremmandum fólki í býnum, tí har var stór framsýning — vórumessa. Nógv av hesum fólki vóru útlendingar. Heim- aftur komnir siga hesir menn frá tí, teir hava sæð til bardagarnar. Hesar frásagnir samanlagdar við tær almennu frágreiðingarnar geva eina óhugnaliga mynd av livilíkindunum og víðurskiftunum í síni heild í Pólandi, ið verður stýrt undir kommunistiskum eina- veldi.

Byrjaði við verkfalli.

Uppreisnin byrjaði reiðiliga friðarlaga við verkfalli, ið skjótt varð til aðalverkfall — general- streiku.

Arbeidsstodgur í seg sjálvt er ólógligur undir kommunistiskum stýrisslag, har øll arbeidaraviður- skifti skulu verða stýrd so »vís- lica« úr erva. So tað kundi jú væntast, at samanbrestir fóru at verða.

Arbeidararnir høvdu biðið myndugleikarnar hækka lønina og veita teimum liviligari kor, tí livilíkindini vóru út av øllum lagi ring. T. t. kostar tað eina heila mánaðarløn at fáa einar skógvar forsólaðar. Men myndugleikarnir øntu teimum ikki aftur. Tá harð- ari varð gingið á, fingur teir einans tað svar, at tað var ikki gjørligt at hækka lønina, tí fram- leiðslan taldi tað ikki.

Umboðsmenn fastsettir.

Úr Poznan sendu arbeidararnir so eina tingingarnevnd til War- zawa fyrri at royna samráðingar við ríkisstýrið. Heldur ikki hesir menn vunnu nakrar sómdir. Tá teir komu heim aftur, vórðu teir fastsettir. — Tað er ikki vist, at hetta var atvoldin til samanbrest- irnar; men tað er ein veruleiki, at arbeidararnir royndu at taka sendimenn sínar út aftur úr fongslinum, og skutu tá báðir partar.

Eru tit pólskir menn?

Fríggjadagin í hini vikuniingu arbeidararnir frá Stalin-verk- smíðjunum í túsundatali í skrud- gongu gjøgnum býin, og nógvir aðrir arbeidarar fóru við teimum. Teir gingu inn móti miðjum bý- num. Teir vóru ikki úti eftir at

elva stríð, men vildu einans gera teim stýrandi greitt, hvussu neyð- turviligt tað var, at krøv teirra vórðu hoyrd. Krøvini um meira mat og hægri løn.

Tá skrudgongan nærkaðist hövuðspolitistøðini, gjørdist meiri ófriðarligt. Politistar og hermenn gingu í trunnum ímóti teimum. Tá róptu arbeidararnir: »Eru tit pólskir menn?« — tí teir vitstu ikki, um hetta vóru russiskir ella pólskir hermenn. »Ja, tað eru vit« varð svarað, og bæði soldatar og politistar sýndu í fyrstuni teim streikandi arbeidarunum stóra samkenslu, og fremmanda fólkið, ið var hjástatt, veit at siga frá, at mangir av hesum hermonnum lut- tóku saman við arbeidarunum í atsóknini at politistøðini.

Seinni komu vápnini fram.

Undir hesum álopi á politi-

støðuna vóru arbeidararnir ikki vápnadrir.

— »Niður við diktaturinum!« varð rópt undir hesi atsókn. Eisini varð rópt um hægri løn, meira mat og lægri prísir. Hesi róp vóru at hoyra, hveja ferð arbeidarar trunkaðu seg saman ymsa staðni í býnum.

Nú komu fleiri hermenn til, og teir royndu at reka burtur hesa stóru mannfjöld; men hetta gekk ógviliga striltið; men so komu vápnadrir stríðsvagnar — tanks — og syndraðu fylkingina. Um nátt- ina varð skotið ymsa staðni í bý- num.

Síðan vórðu vápn borin á her- menn og politi. Tað vísti seg skjót, at uppreisnarmenn vóru væl útgjørdir, og hildið verður, at tað vóru deildir av frælsisliðum, hvors endamál er at reka Russar av landinum, ið nú høvdu lagt uppí. Og hetta er kanska orsøkin til, at so nógv blóð fleyt.

Blóðið fleyt.

Nú gjørdist harðir samanbrest- ir, og blóðið fleyt so víða hvar. Eingin veit við vissu, hvussu mong menniskju, ið lótu lív, og hvussu mong, ið særd vórðu; men pólsku myndugleikarnir siga, at 38 menniskju eru dripin og 270 særd. Ferðarfólkið, ið komið er úr Pólandi, heldur hesi tøl vera alt ov smá. Stríðið var harðari enn so, siga tey. Fólkið í Poznan hevði fingið ta fatan, at uppreisn var um alt landið, og var hetta ein orsøkin til, at stríðið gjørdist so hart har í býnum.

Teir síðstu dagarnar, upp- reisin vardi, koyrdu ikki minni enn 50 stórir stríðsvagnar í gøt- unum, og tá var ikki einans skotið við riflum, men eisini tær smáu kanónurnar vórðu nýttar. Fleiri hús liggja í sori.

Fremst á odda fyrri eini skrud- gongu gekk ein ung kvinna við einum pólskum flaggi, ið roðað var í blóði frá einum smádrongi, ið fallin var fyrri skoti.

»Hondin verður hogd av!«

Og nú er friður aftur í Poznan. Eini 500 menniskju eru fastsett fyrri luttøku í uppreisnini. Ar- beidararnir hava bløtt fyrri betri korum; men teir hava einki vunnið. — Hin kommunistiski jarnhelurin hevur pleyrað teir niður.

Hin polski statsministerin legg- ur amerikumen undir at standa aftanfyrri uppreisnina. Men hann lovar, at slíkir tilburðir ikki skulu tarna hinum kommunistiska flokkinum í at »demokratisera« Póland.

Hann takkaði herleiðsluni og politinum fyrri frálíka arbeidi teirra og fyrri, at teir ikki høvdu skotið, uttan tá tað hevði verið aldeilis neyðugt fyrri at skapa frið. Og so legði hann aftrat: »Eg ávarði øll móti at lætta hondina móti fólksins Pólandi. Tann, ið tað ger, skal vera vísur í, at hond- in verður hogd av!«

Føðingardagur. Í dag, 7. juli, verður Morten Sørensen, Øravík, 70 ár.

Tjaldur

fór til Danmarkar ígjár seinnapart. Við fóru m. a. 36 skúlabørn á vitjunarferð. Tey fara til Als og aðrar staðir í Suðurjútlandi og til Skive. Tey verða aftur í Foroyum 8. august.

Plantasjumaðurin

Sín bana í ódnum og hernaðarstríð so mangur sjógarpi fann. So hendi tað undur — vit samdust øll, takksom at minnst hann. Men føroysk standmynd, við sævarstrond, ósømlig var, — tí í onnur lond vit fóru og keyptu til laurbærkrans norskt sildagarn — og ein oljudans, og koyrdu ein útlendskan gróthutt á hann, og skýrdu hann »Føroyskan siglingarmann!« — slíkt sýnir eitt sjálðsamt skil — og settu hann í eina víðalund, dyggst við ein dunnuhyl.

Pól F.

Breyðpolitikkarin

Í val-tíð teir tārandi elska sítt fólk; men valdir at býttlingum grína, og elska seg sjálvan, — men fólkið bert sum hesturin móður sína.

Pól F.

Psykiatar

Grein í tínum máli tú hevði, Freud, menn trøllmenn nú víða á jørð við gandakynstri — teg brongla til prógv at øll heilavill eru og ør, uttan L. S. og teir — psykiatar, — men vit hini — øll psykopatar! — Men argastu psykopatar, í roynd, eru psykiatar.

Pól F.